

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă esc de 2 ori: Mercurea și Dumineca, Fătă, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu său 3 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publică.

Nr. 49.

Brasovu 10 Iuliu 28 Iuniu

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

Brasovu 7 Iuliu. (Examine.) In sepmen'a acésta decurgu mereu examinile la gimnasiulu romanescu gr. or. de aici si Sambata se va tiené examinele de maturitate, cu care se pune fine anului scolasticu. Duminec'a viitoria se va serbá Te Deum, dupa care se va celebra festinulu inchiatoriu cu cetirea clasificatiunilor. In gimnasiulu sasescu examinele se voru tiené catra finea lui Iuliu, finduca superintendentulu sasu vre a fi de facia dimpreuna cu comisiunea, care, compusa din barbati de scóla din tóte institutele sasesci, are insarcinarea a se convinge cu strictetia despre intregu progresulu, ce se face pentru natuinea si confesiunea loru in aceste scoli, precum si despre scaderile, cari ar' fi de suplinitu pentru viitoru in verce ramu de institutiuni său arte impreunate cu ea. De altmintrele atatu gimnasiulu romanu catu si celu sasescu remanu totu pe lunga terminulu inceperei si finirei cursului scolasticu că si pana acum cu acelasiu planu si cu aceeasi ordine de invetiamantu că si pana aici, din temeiul, ca pana candu vreunu opu de ordine nu e completu, mai perfectu si mai coresponditoru scopului institutiunei, decatul celu de pana acum, nu se potu abate dela acesta cu scaderea progresului. —

In gimnasiulu rom. cat. cursulu examelorii că petutindeni in gimnasiele rom. cat. incepe in lun'a lui Iuliu si se termina pana in 1-a Augustu, reincenduse cursulu viitoru numai in 1-a Octobre dupa ordinea cea noua ministeriale pentru instituite media, care inca se primi de catra ordinariile rom. cat. din tóta Ungaria, dimpreuna cu limb'a maghiara administrativa. Acestu normativu „Gymnasiumi rendtartás és fedyelem“ etc. Ordinea gimnasiale si disciplin'a, s'a introdusu si in Transilvania la r. c. inca cu Nr. gub. 7921 din 16 Aprile, Nr. min. 6020 din 4 Aprile si Nr. ordinariatului r. c. 1251 din 26 Aprile. Se pare a fi unu extrasu in parte micutelu perfectibilu din proiectulu de organisațiune cu pré pucina abatere dela elu in esentia lui. — Despre resultatulu examiniloru vomu refera dupa decurgerea loru. —

Regimulu ungurescu provocă comun'a d'aici se se dechiare, că ce vré a contribui pentru redicarea unei scoli reali superiori si respunsulu e, ca da locu si lemn pentru didire si 15° lemn focali. — Sasii redica scóla agronomica, la care se va arunca contribuire preste pamenturi si se dau 40 jugure de pamentu comasatu in arenda efina. — Vomu sus-tiené cu contribuirile nóstre scoli in cari junimea si limb'a romana — dupa usi. — Avemu volnicia se ne cultivamu junimea, cum vomu vré, cu midiu lócele nóstre, dela ceea ce nu ne pote impedeacă nici chantatarulu. —

Une reflexiuni private.

Program'a pentru adunarea generale a „Asociațiunei romane transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“ dimpreuna cu convocarea ei pe 10 Aug. c. n. la Siomcut'a publicata in Nr. tr. ne maresce mesur'a dorintielor si a sperantielor, ca in an. viitoru vomu vedé insirate in ele si siedintele sectiunilor pentru diversi rami de cultur'a poporului romanu, cari se projectasera

fară a esi la viétia pana astazi. § 2 din statute: „Scopulu asociatiunei e inaintarea literaturei romane si „cultur'a poporului romanu in deosebitele ramuri“, său specialitati, are base deajunsu pentru ramurirea asociatiunei in atatea sectiuni, cati rami de cultura se afla de lipsa neaperata pentru cultur'a poporului romanu.

Specialitatile său ramii pretindu dara neaperatu si ramurirea asociatiunei in mai multe sectiuni cu activitate speciale pentru fiacare ramu de cultura, cu atatu mai vertosu, ca-ce prin impartirea activitatii membrilor la inaintarea culturei poporului in mai multe specialitatii, s'ar castiga mai multe si mai ne'partite poteri pentru fiacare ramu de cultur'a poporului si inaintarea ei ar' deveni mai rapede si mai intinsa preste totu poporulu.

Adunarea generale din Siomcut'a ne va inplini cea mai urgenta si cea mai insetata dorintia pentru inaintarea si mai intetit'a latire a culturei poporului romanu, déca pe basea § 2 susucitatu si in poterea § 23 lit. c) indata la alegerea comisiunilor indatinate va vota si pentru alegerea unei comisiuni, cu insarcinarea, că in poterea numitilor §§ se proiecteze deodata impartirea tuturor membrilor asociatiunei, ce se voru afla presenti, in atate sectiuni, cati rami de cultura facu de lipsa poporului romanu, lasanduse usia la intrare in vercare sectiune orcaruia din cei absenti, cari voru vre că membri ai asociatiunei a se alipi si a conlucră in cutare ramu de specialitatea cunoscientielor sale. In capulu fiacarui ramu său divisiune se se asiedi ex offo prin asociatiune cate unu membru din cei 12 ai comitetului, care că presieditoru s'o conduca preste totu anulu, conlucrandu in cointelegera si cu ajutoriu imprumutatu pentru cultur'a poporului in specialitatea aceea preste totu si petutindenea, er' despre rezultate va referi că membru alu comitetului asociatiunei din timpu in timpu la adunările lunare si an. — In poterea § 24 déca se va afla neaperatu s'ar poté si specifica datorile sectiunilor prin adausu la statute de atatea instructiuni, cate sectiuni voru fi, ori numai prin una ordine interioare de lucrari. —

Asemeni sectiuni pentru cultur'a poporului afara de cea filologica, cu care se facuse inceputu, se afla absolute necesarie:

a) Una pentru latirea cunoscientielor agronomici si economice mai rationate intre poporu, care inainte de tóte se lucre pentru că invetiatoriul din fiacare comuna romanescă se invetia in vacanti si agronomia practica, că se pote propune in scóle si se midiulocesca, că invetiatorii pe viitoru se fia bine iniciati si in agronomia. Sibiu, Blasiu si Naseudulu, ar' poté inlesni succesele acestei sectiuni adaugandu deocamdata cate unu profesor de agronomia pela institutele pedagogice etc.

b) Pe gutulu Brasovenilor se se arunce obligeamintea de a ajutá succesele sectiunei comerciale si c) industriarie prin redicarea unei scóle reali si comerciali ajutorindu-o tóta sectiunea la acésta si conlucrandu cu totii, pentru inlesnirea asiadiarei la meserii si negotiu prin tóte orasiele.

d) Una sectiune pentru latirea cunoscientielor juridice prin conlucrarea la redicarea unei academii romane de drepturi, miscandu tóta pétr'a pentru catu mai curund'a ei infinitiare cu puteri intrunite.

e) Una sectiune pentru inlesnirea tiparirei cartiloru poporale cu preții catu se pote mai usioru,

ceea ce lesne s'ar poté face si prin subscriptiuni pana la esirea speselor tiparirei s. a. mai multo, sectiuni: istorica, matematica, geologica etc. etc.

Resultatulu estorufelui de sectiuni, de va fi si mai micu, cu timpu elu se va totu mai mari si consolida, si emulandu intre sene, ajutate si de matrea reunione, ne voru frementa cu mai mare succesu in intregitatea actiunei loru, fiinduca se va castiga prin ele si aplecare mai mare la sacrificia pentru ramii predilectiunilor, la a caroru cultivare se afla orecum engasati si cu ambitiunea si cu interesulu. — Aceste numai că nesce doriri si opinii private ale Red. —

Domnulu meu!

Domn'a Ta scii, ca in Martiu alu anului 1868, candu am inchiaiatu polem'a cu „K. Közl.“, am declarat, cumca in patri'a mea imi e preste potintia de a mai lua parte la discusiuni de natura politica. De atunci am mai publicatu cate ceva inca numai pre catu au tienutu procesele trase de Peru din caus'a pronunciamantul dela Blasiu. De optu luni incóce nu am mai scrisu nimicu de natura politica in nici unulu din diariale romaneschi, nici in patria, nici afara din patria, nici subscrisu, nici anonimu, adica precum este anonima intrég'a publicitate politica in Europ'a, cu singura exceptiune de unele tieri, in care se mai inbuiba despotismulu, spionagiul si spiritulu de inquisitiune, carele proncesce publicistilor si corespondentilor, că se se subseria cu numele intregu. Era déca se voru fi aflandu unii ómeni alu caroru modu de scriere semena cu alu meu, acésta impregiurare numi se pote imputa mie. Eu inse dau voia tuturor redactiunilor romanesci, catra care me voi fi adresatu vreodata cu ori-si-ee scriere, că se anumesca in facia publicului toti articlii cati ii voru fi primitu dela mine*).

In catu pentru inemicii mei personali ii rogu inca odata, că se fia prea siguri, ca m'am tienutu si me voiu tienea in totu restulu vietiei mele strinsu de parol'a ce le-am datu in Decembre 1866: o data pentru totudéuna. Le ceru ertare, déca cumva ii voiu fi vatamatu vreodata inainte de 1866, amestecandu persón'a cu caus'a, precum facu dumnealoru; ii rogu inse, că densii inca se se lase incai de cugetulu de a'si resbuna pana in a trei'a generatiune; se-si resbune adica numai de mine, nu si de ai mei.

Rogandume, că se dai ospitalitate acestoru linii in Gazea, in care lucrasem si eu in cursu de treideci de ani, suntu s. c. l.**) G. Baritiu.

Protocolu din 8 Iuniu 1869

Iluat in resiedint'a vicariale asupra concluselor conferintiei intielegintei romane gr. cat. din districtulu Fagarasului convocata din partea rsm. vicariu Ioane Antonelli in urm'a cerculariului metropolitan emis in 17 Maiu 1869 Nr. 705.

Adunanduse intielegint'a romana in diu'a suscitata in resiedint'a vicariala, rsm. d. vicariu face

*) Catu privesce Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“; apoi ea nu ascunde adeverulu, ca tocmai se implinesce anulu, de candu in colónele ei nu s'a tramisu spre publicare nimica nici suptu timpulu procesului pronunciamantisticu. — R.

**) Bucurosutotudéun'a si in alte cause mai pucinu intristatòrie, decum e trasaritòriu indiscretia, care a fostu destoinica a provocá din prepusu reputatirosu inca si asia ceva. — Ne aducem aminte de unu articulu din „Trompet'a Carpatilor“ despre machinele, prin a caroru ajutoriu ajunsesera bulgarii a deveni sclavii turcilor. Lu vomu publica si noi. — R.

cunoscutu obiectulu desbaterilor pre bas'a susu ciatului circulariu, si deschide siedint'a.

Intielegint'a, dupa o desbatere serioasa se deschiara in urmatoriu modu.

Dupa cum se vede atatu din circulariul susu citatu metropolitanu, catu si din statutulu preliminariu alu episcopiloru rom. cat., la compunerea acestui statutu pentru organisarea congresului autonomic alu besericei romano-catolice, beseric'a rom. gr. cat. s'a ignoratu cu totulu, pentruca amintitulu statutu preliminariu arata deplinu, ca la compunerea aceliasi archiereii beseric'i gr. cat. n'au luat parte, prin urmare beseric'a nostra s'a tratatu ca unu apendice, era nu ca beserica coordanata.

Conferint'a vede in acestu congresu autonomic alu rom. cat., perdere nu castigu, pentruca pre usioru se potte intempla, ca acela in majoritatea sa precumpantoria rom. cat. se decida, ca si fondurile nostre se se confunde cu ale rom. cat. si se se administreze impreuna.

Prin aceasta in locu de a castigá ceva amu perde, de si nu potte in respectu materiale, dara in respectu autonomicu la totu casulu, dandu noi insine ocasiune, ca se se amestec altii in afacerile interne ale besericei nostre.

De acesta trebuie se ne tememu cu atata mai tare, pentruca romano-catolicii Ungariei s'a dechiaratu de maghiari dupa nationalitate, si primira limb'a maghiara ca limba a administratiunei loru interna si externa.

La aceasta intemplare aveera, si preste totu a-facerile interne ale besericei gr. cat. ar' cadé in gratia maghiarismului s'a in disputetionea majoritatiei rom. cat., si astfelui ni s'a' luá midulócele de a ne sustine nationalitatea pe terenulu besericii, care ne-a mai remas.

Dar' abstragundu dela tote acestea conferintia:

Avendu in vedere, ca beseric'a gr. cat. este autonoma, are ritulu si constitutiunea ei independenta, si numai singura in cele 4 puncte dogmatice este unita cu beseric'a Romei;

Avendu in vedere, ca cea mai mica abatere dela acesta autonomia si suferirea amestecului ori-carei alte beserice ori confesiuni in afacerile besericei nostre ar' fi o vatamare a canónelor ei;

Avendu in vedere, ca acésta autonomia constitutionale a pronunciato de nou sinodulu archidiecesanu din Blasius in 11 Augustu 1868, dechiaranduse totuodata a nu suferi nici o ingerentia strina in afacerile besericei gr. catolice;

Avendu in vedere nenumeratele incercari de amestecu strainu in afacerile nostre besericesci, ce la timpulu seu au instrainatu multi creditiosi;

Avendu in vedere, ca autonomia besericii nu se potte expune pentru nesce prospecte de interes materiali, fire-ar' acelea chiaru si secure, in fine

Avendu in vedere, ca in afaceri atatu de momentose, precum este si cea presenta, numai singuru sinodulu archidiecesanu este competente a decide:

Se dechiaru, ca ea sub nici unu pretiu nu voliesce ca se se aléga si se se tramita deputati si din partea besericei gr. cat. la congresulu pentru organisarea statului autonomic alu besericii rom. cat. din Bud'a-Pest'a; fara róga pe Excel. Sa parinte metropolitu, ca se conchiamae mai antaiu congresu diencesanu, si inca catu mai curendu, ca-ci numai acésta ne potte apera de curse si resfira temerile, ce ne au insuflatu provocarea episcopatului catolicu.

Cu acésta protocolulu s'a inchiatu si subscrisu.

Blasius 2 Iuliu 1869.

M. St. D. Redactoru!

Filiu natiunei nostre au cea mai santa detinția de asi arată stim'a si veneratiunea, ce o nutrescu facia cu acei barbati mari, cari -si sacrificia vieti'a si aveera pentru a ajuta regenerarea scumpejnostrii natiuni, carea dupa o érna grea de mai multi seculi incepe si ea a se ivi si a luci pre orisonulu Europei. Din asta causa mi liau libertate a ve rogă, ca se dati publicitatiei urmatóri'a:

Multiumita publica.

Subscrisulu aduce multiumita publica domnului profesor Ioane M. Moldovanu pentru ajutoriulu de 20 fl. v. a., cari i amu primitu in culmea miseriei. —

G. Dragosiu, maturisantu.

Dela diet'a Ungariei.

In siedint'a din 1-a Iuliu se continua desbaterea generala si dintre romani inca vorbi deputatului I. Cucu, ér' in siedint'a din 3 Iuliu de-

putatulu Dr. Hodosiu, vorbira si sasii totu cu opositiunea afara de Dr. Lindner, care tienu cu majoritatea. In fine se dede cuventul ministrului de justitia Horváth, care vorbi pentru proiectu cu atata focu si iritatiune, incat se ingalbeni aprópe de a ameti. Vukovics cere cuventu la una oserbatiune personala, anumitu pentru a respinge impunitatiunile ce le facu ministrul Horváth facia cu stang'a. Presedintele Gajzágó dechiaru, ca desbaterea e inchiatu si numai referentulu mai are cuventu. Vukovics urgitéza ajutatu de strigatele stangei; succede o scena, care nu se mai pomeni pana acum nici in diete unguresci de pana acum. Amenintari cu redicarea pumniloru, schimosiri de fecie contrase in trasuri de turbare, strigate nedumerite in contra presedintelui si a dreptei; majoritatea inca ajuta la marirea spectacului, in fine sal'a intréga resuná de racnituri selbatice. Presedintele nu afla nici o ascultare si nici unu respectu; 20 de minute duru acestu spectaculu ne mai pomenitu si presedintele desperandu a puté compune valurile acestea nedumerite ale patimelor, trecute in desfrenu, inchise siedint'a. Dupa siedintia o extraordinaria ferbere intre deputati, ministrul de justitia nu mai vre a purta portofoliulu, partit'a lui Deák in conferintia rennoi viscoale cu alte desbateri. In 7 tandem se facu votisare si se primi proiectulu ca base la desbaterea speciala cu 203 in contra la 156 voturi. — Publicamu mai incolo dupa „Fed.“:

Cuventarea d. Dr. Hodosiu
tienuta in siedint'a din 3 Iuliu 1869.

On. camera! (s'audimu, abstă). Cine nu scie alta decatu a strigă, ca abstă, acel'a placa abstă; eu nu abstau (aprobaru in stanga, s'audimu).

Dominiloru, eu votezu in contra proiectului de lege despre exercitarea potestatii judecatoresci, care este acuma in discussiune; eu acestu proiectu de lege nu lu potu primi de baza la desbaterea speciale. Ve voi spune motivele mele (s'audimu). Eu inca, precum a disu on. deputatu dn. Mihaiu Horváth, mai multu me voi margini a motivá votulu meu decatu a tiene cuventare lunga.

In contra despartirei justitiei de administratiune, asia credu dloru, ca nime nu potte ave nici o esceptiune; asia este acésta in totu loculu, in tote statele bine organise, asia trebe se fia acésta si la noi; ratiunea sanetosa, politic'a bona, exactitatea si rapiditatea administratiunei si a justitiei — tote deasemene o cern. Dar' in municipiile nostre cum se potea desparti aceste döue sisteme un'a de alt'a, candu inca nici pentru ceea-lalta nu este determinata asia dicundu sfer'a de activitate, cerculu de estensiune? Era acésta numai atunci s'ar poté determiná déca proiectele de lege pentru amendóue sistemele s'ar' fi pusu deodata inaintea nostra.

Si chiaru pentru aceea dloru, eu nu primescu proiectulu de lege ce este in discussiune, pentruca eu organisarea judecietorului seu a tribunaleloru de prim'a instantia o tienu de nedespartita de organisarea administratiunei in municipie, prin urmare eu deslegarea acestor organiseri numai asia mi-o potu intipui, ca va duce la scopu, déca aceea pentru ambe sistemele se va face impreuna si deodata — déca cumva nu vremu stirbarea institutiunei si a autonomiei municipali. Candu vremu, dloru, se incepemu a reformá institutiunea, guvernarea autonomica a municipieloru, atunci se nu facemu incepertulu cu negatiunea acestei institutiuni; atunci se o reformamu in totalitatea, in intregulu ei, ér' nu numai in parti, in fragmente; si se o reformamu dloru, totudéun'a si pretutindene, si numai pre barea democratica (aprobaru in stanga). Candu vomu organisá administratiunea in municipia, atunci si numai atunci potemu si trebe se organisamu si justiti'a seu tribunalele de prim'a instantia, déca vremu ca aceste döue puteri ale institutiunei municipali, cari in multe privintie stau in legatura un'a cu alt'a, se fia uniforme, se fia durabile (asia este, aprobaru in stanga).

Dar' nu potu primi dloru, proiectulu de lege nici pentru aceea: a) pentru ca acel'a ie de baza denumirea si nu liber'a alegere a judecatorilor; b) pentruca acel'a este menitu contra desvoltarei nationali a natiunilor nemaghiare din patria, si impedece liber'a intrebuintiare a limbeloru acestor'a; si ca pentruca acel'a isoléza cu totulu de lume pre judecatori, i desparte dela vieti'a sociale si de catra toti ceialalti cetatiani ai patriei; creaze din ei o casta separata, o casta asia dicundu popescă; ca, precum popii in seclii trecuti numai singuri si separati cu totulu de lume au judecatu despre aveera si persón'a cetatianilor, fara ca se i cunoscă pre acestia, asia acum, judecatorii numiti dupa acestu proiectu de lege isolati de ceialalti cetatiani

se judece asupra persoanei si averei acestor'a, fara ca se i cunoscă macaru si că si candu acestia ar' fi nesce fintie aduse din alta lume si nici decum fintie asemeni judecatorilor (aprobaru in stanga.)

Eu dloru suntu pentru principiulu de libera alegere si nici decum pentru principiulu de denu-mire, care din urma, dupa mine, nici nu este principiu, ci o sila de oportunitate; o sila de oportunitate acolo unde poporul inca nu este destulu de cultivatul pentru a se folosi cu dreptulu de alegere. Fundamentul a orice statu democraticu este singurul dreptulu de alegere; si poporul trebe cultivat la exercitarea acestui dreptu; elu se cultiva la acest'a nu prin denumiri de deregatorii, ci chiaru prin continu'a exercitare a dreptului de alegere. Denumirea tempesce, avilesce pe poporu, pentruca lu lipsesce dela cea mai naturale, cea mai legale si mai buna ocasiune de a poté participa si elu prin alegeri la vieti'a publica de statu; lu lipsesce dela unu dreptu, care prin suveranitatea sa numai lui i compete (aprobaru in stang'a).

Déca e ratiunatu si legalu, déca e axioma constitutionale ca poporul se participe la crearea legilor prin liber'a alegere a deputatilor sei, apoi e ratiunatu si legalu si trebe se fia axioma constitutionale, ca acelasi popor prin alegere libera a deregatorilor sei se participe si la executarea legilor; pentruca poporul e sorgintea a tote potestatele publice de statu (vie aprobari in stang'a). Elu -si alege principiele cu dreptu de ereditate, seu pe viétia seu pe timpu determinat; elu si alege corpulu legislativu; elu se-si aléga si deregatorii (repetite aprobari in stang'a). Nu e idea noua asta dloru, s'a exercitatu si se exercita inca la noi, s'a practicatu ca si in alte staturi; ci liber'a alegere a deregatorilor, dupa principiile moderne ale democraticei, vrea se o introduca, se o realizeze inca si acolo, inca si in acele staturi, unde ea nu existe seu n'a existat nici odata (asia este). In Transilvania, ca se nu vorbescu de Ungaria propria, in Transilvania dloru, scimu ca oficiele asia numite diplomatice seu cardinali se supliniau prin alegere, si alegerea se facea prin dieta. Art. XI de lege dela anulu 1791 din Transilvania dice: „Objecta dietae sunt . . . electio et praesentatio Statuum ad officia diplomatica.“ Era pasagiul din art. XX din aceasi lege referitoriu la acestu dreptu de alegere, suna: „Sua Majestate sacratissima Jus — asia dar' dreptu — liberae Electionis, quod Statibus ad restorationem cardinalium in rogo officiorum, juxta diploma divi imperatoris Leopoldi I. et subsequutas mutuo Princeps et Statuum consensu, usuque stabilitas constitutiones competit, benigne recognoscente, elementer annuere dignata est, ut ad ejusmodi officia diplomatica quoties vacantia se exeruerit, hac per regium Gubernium Suae Majestati ex incumbentia officii statim relata, cum altissimo annuto Status regni ad electionem comitiis celebrandas procedere possint.“

Precum vedem, acestu dreptu de alegere l'a recunoscutu ina-si diploma Leopoldina, pe care art. II din legea transilvana dela an. 1791 o numesce: „radicale conventionis inter divum Leopoldum I. et principatum Transilvaniae sponte initiae instrumentum“. Era pasagiul din diplom'a Leopoldina, referitoriu la acestu dreptu de alegere, si din care se potte vedé, cari erau acele oficie diplomatice seu cardinali, suna: „clementissime largimur, ut Gubernatoris, submilitiae Transsylvaniae Generalis, Cancelarii, intimi consiliariatus et protonotariatus candidatos, si quando similia munera resarcenda vene-rint Nobis ad confirmandum praesentent; ut tanto tranquillior diversarum nationum status persistat, periculosae machinationes aut ambitus exulent atque omnium animis concordi desiderio salus publica, pro optimo regiminis fine in quem colliment universi, haereat radicata.“ Asiadar' pacea intre diversele natiuni, departarea machinatiunilor pericolose, salutea publica — reclamau aceste alegeri.

(Va urmá.)

B u l g a r i.

Ajungi domni ai peninsulei Balcaniloru, osmanii nu se gandira de locu se transforme consti-tutiunea interiore a tieriloru cucerite. Ei se multiamira a se pune pre de asupra acestor'a si a exige dela densele imposite. Dupa ce au desarmat pre invinsi nu si-au batutu capulu mai de locu ca se i organizeze. In acelu timpu de desolare, de rivna crestina, rivna indoita inca prin mergera triumfatória a islamismului, poporele se refugiasera pre langa beserice. Potificii ajunsesera tu-tori ai loru temporali, precum s'a vediut la Rom'a, pre timpulu invasiunei huniloru. Cu acesti tutori

deci le veni netedu turciloru se se arangeze. Erá forte naturale că unu poporu, la care autoritatea relegiosa erá autoritatea prin excellentia, se consideră asemene pre preotii crestini că pre reprezentantii legali ai populațiuniloru crestine: intr'altu felu fiindu acestia nisce representanti desarmati, autoritatea loru semenă pentru invingatori o garantia a linstii si a docilitatii invinsiloru. Turci dura tractara cu acesti capi relegiosi, si acestia ajunsera, fiacare in comunitatea sa, că locotenentii Sublimei Porti.

Afara de acésta trebuie se insemanu unu faptu forte importante si care facu se se mai măresca inca acésta autoritate a episcopiloru. Afara de bulgari, fia ce confesiune relegiosa corespunde la o nationalitate particularia. Astfelu, ritulu armenescu reprezentă nationalitatea armenesca; ritulu grecu, nationalitatea gréca; ritulu jidovescu, nationalitatea jidovésca. Poporul fiacarei comunitati se afla dura alaturatu de pastorulu sau prin indoita legatura a relegiunei si a nationalitatii: a se fi pusu improprietatea acestui pastoru, a'lu fi acusatu naintea Sublimei Porti, ar' fi fostu a tradá deodata pre Dumnedieulu seu si pre natiunea sa.

Turci, acordandu popórelorucu cucerite autonomia relegiosa, le octroia, prin acésta chiaru, o autonomia nationale realmente intinsa. Acésta e titlulu la simpatia 6menirei, care da astadi causei turce o mare fortia morale, si o binefacere pre care popórele supuse guvernului turcescu trebuie se i o plătesca prin fidelite si devotamentu.

Numai astfelu nationalitatile cucerite de catra fii lui Erthogru au traitu pana in dilele nóstre preservati de injuriele timpului si de impregiurari prin ide'a relegiosa, de care fura acoperiti. Capii relegiosi pusi spre dirigerea loru fusera in generale 6meni, cari au sciu se se identifice cu interesele si aspiratiunile popórelorloru; acesti'a aparu in epoc'a nóstra vivanti, plini de viitoru, mai proprii decatu se crede la vieti'a publica.

Nu este dura nimic'a de miratu, déca bulgarii manifesteaza astadi regrete amare, ca-ci au fostu exclusi din acésta binefacatoria ordine de lucruri, si déca -si marginescu ambitiunea loru de a fi admisi intr'ens'a.

Cum s'a produsu acésta excludere in privinti'a celui mai numerosu dintre popórele supuse osmaniloru, a acelua pre care erau datori se lu menageze intr'unu chipu cu totulu speciale din caus'a rasei sale si a situatiunei sale geografice?

Amu vediutu cum autonomia relegiosa acordata de catra cuceritori invinsiloru greci, armeni si jidovi, a devenit deodata si autonomia nationale, gratia identitatii numelui relegiosu si a numelui nationale ale acestor'a. Inse, pentru bulgari nu este de locu astfelu, ca-ci, bulgarii că natiune, tienu prin relegiune de ortodoxi'a gréca, care a absorbitu nationalitatea loru separata. Deci, capii cei mai abili, cei mai influenti, cei mai aparenti ai acestei ortodoxie, erau episcopii greci din Constantinopole si cu densii tractara Sultanii. Punendu man'a pre beratulu, care ii punea in capulu ortodoxiloru supusi ai imperiului, isi insusira pucinu cate pucinu supremati'a relegiosa, si prin urmare o mare parte de autoritate politica asupra natiuniloru slave si si asupra altoru popore de confesiunea loru.

Dicemu pucinu cate pucinu, ca-ci atat'a mai lipsiea că bulgarii se fi lasatu a se cuprinde deodata, fara resistentia, de catra greci. Deosebirile intre cele doue nationalitati erau prea numerose si forte profunde. Pana la sosirea turciloru, bulgarii si grecii nu se intelnisera decatu cu ferulu in mana.

Altminteri bulgarii gasieau titurile autonomiei loru relegiose in legile ce pana astadi suntu recunoscute de catra beseric'a ortodoxa. Canonulu alu 34-lea apostolicu decreta, ca fiacare natiune va trebui se-si aiba capulu seu relegiosu luat din sinulu seu propriu.

Canonulu alu 8-lea alu celui de alu treilea conciliu ecumenicu dice: „Este cu dinadinsulu opritu oricarui episcopu a se amestecá in afacerile unei alte beserice; déca unu episcopu a comisu in sensulu acest'a o usurpatiune séu o impietate, este silitu se se lapede de dens'a.“

In virtutea acestorui principia vedemu noi inca si astadi beseric'a ortodoxa divisata in mai multe beserice neavendu intre ele alta legatura decatu co-munitatea dogmei. Chiaru in sinulu imperiului traiescu vieti'a autonoma, pre care au posedat'o de la nascerea loru, patriarchie Alexandria, Antiochiei, Ierusalimului si Cyprului. In dilele nóstre chiaru amu vediutu pre patriarchulu Constantino-polei recunoscundu independentia besericiei regatului Greciei. Si se se observe aici, ca nici odata fanarulu nu incerca se subjuge besericile independenti, de nationalitate gréca. Acésta e unulu din fap-

tele numerose, cari probéza, ca punendu man'a pre besericile bulgare, lucrá cu scopuri de politica purulaica si temporale, si violá astfelu in cunoscintia de causa canónele si traditiunile, alu caror'a se proclama celu mai severu paditoriu.

Acésta organisare besericésca era forte din vechime, forte cu soliditate asediata printre bulgari, forte conformu cu geniul loru nationale, forte departata de tintirile ambitiose ale fanarului, pentru că patriarchii greci, inca aplecati candu intr'o parte candu intr'alt'a sub suflarea victoriei mahomedane, se o pôta denaturá fara mare cheltuiela de intrige si de timpu. Episcopii bulgari pastrara multu timpu inca autonomia loru. Patriarchatulu bulgaru din Tirnov'a nu fuse abolit decatu in seculul XVI; acel'a din Ipek si celu din Ochrid'a nu fusera resturnate si abolite de catra patriarchulu grecu Samuel decatu sub domni'a lui Mustafa II. in 1765, dupa ce a duratu mai multu de doispre-dieci seculi.

Pana la acésta epoca din urma grecii nu-si perdisera timpulu. Abili, insinuatori, se facusera inindispensabili invingatorului, si déca numele loru nu figurá pre fruntiti'a statului, influenti'a loru secreta era mare. Fanarulu deveni o putere, o pepiniera de hospodari, de dragomani, de consiliari mai multu séu mai pucinu recunoscuti ai Portii, si pucinu cate pucinu, ide'a de a respandi otomaniloru prin politica si violenia aceea ce ei luasera cu spad'a, se stabili intre capii greci. In acestu scopu ei hotarira se incorporeze beseric'a bulgara in beseric'a gréca, se faca a disparé cu totulu poporulu bulgaru amestecandu-lu cu poporulu grecu, si se faca astfelu elementulu eleniku atatu de masivu, pre catu este activu si intreprindetoriu. Bulgarii risipiti pre campiele loru si pre muntii loru, apesati de catra Bey, orbiti prin ignorantia, prapaditi de miseria, trebura cu vremea se si plece capulu si se devina in tota puterea cuventului nisce raiale date in arenda vamesiloru fanarului. Patriarchatulu si metropolele grecesci ajunsera o pompa sorbitore necontenit, ocupata slei Bulgari'a de totu ceea ce avea ea nobletia, intelligentia si bogatia: O emigratiune permanenta se stabili sustragundu natiunei nu poporulu ignorantu si seracu, ci individualitatile cele mai bine dotate sub reportulu morale si fisicu, si elementele vivace ale Bulgariei mersera se imbogatiésca elenismulu, valachismulu si serbismulu. Ce altu rezultatu putea se aiba negarea tuturorur drepturilor 6menesci catra bulgari? Franci'a plange inca, ca a perduto cinci sute de mii dintre cei mai buni copii ai ei prin revocarea edictului din Nantes; candu se va consolá óre Bulgari'a, ca a perduto in cinci seculi de douedieci de oriatat'a catu a perduto Franci'a intr'o di? Dumnedieu scie; inse plag'a facuta natiunei prin lung'a nesocotire a drepturilor sale cele mai elementare este astadi deschisa intr'unu chipu spaimantatoriu si desertulu se intinde totu atat'a preste vieti'a sa morale că preste cam-purile sale.

Notati bine dat'a acestei victorie grece, ca-ci de siguru din momentulu acest'a planurile Rusiei se desemna definitivu, Rusi'a isi trage lini'a ce urmaresce fara pregetu in politic'a sa orientale. Este epoc'a victorielor generalilor Catharinei II. Dela acésta data incepe intre Rusi'a si elementulu grecu o aliantia, din care Turci'a culege pre fia-ce de mai cu abundantia fructele.

Este de miratu a vedé la ce intrebuintiare ambii aliatii au facutu se serve nenorocit'a Bulgaria. Cea mai d'antaiu grija a patriarchiei, dup'a victoria sa, fu se condamne, se urmarésca, se rapésca séu se cumpere si se ardia cartile de liturgia si seculare scrise in limb'a bulgara. Se decide, ca ortodoxi'a si elenismulu nu erau decatu unulu si acelasi lucru si ca era ereticu acel'a, care nu laudá pre Dumnedieu in dialectulu fanariotu. Bulgarii cu toté acestea refusara, pre unde putura, cartile grecesci ce li se tramitea dela patriarchia: era cu totulu naturale, nu intielegeau grecesce. Ce facura atunci patriarchi? Le pregatì, prin traficanti greci, carti de liturgia imprimate in rusesce. In acelasi timpu candu isi faceau din acésta tramitere unu meritu inaintea guvernului din St. Petersburg, inaintea Subl. Portii ei **acusau** pre bulgari de insubordinatiune si de veleitati de independentia nationale. Este de insemanu, ca cu tota setea sa de castigu patriarchi'a nu puse se se imprime niciodata carti de liturgia in bulgaresce, ceea ce i ar'da unu venitul destulu de insemanu avendu o imprimaria a ei. Bulgarii suntu deci indatorati se cumpere carti rusesci: o biblioteca besericésca ii costa dela patru la cinci mii lei, in locu de o miie lei ce ar' costá aceea, care s'ar imprimá la fanaru. Acésta singularia desinteresare din partea patriarchiei confirmă assertiunea acelora, cari dicu, ca in-

tre acésta si guvernulu rusescu s'a inchiaiatu unu arangementu, in temeiul caruia relegiunea nu trebuie presentata bulgariloru decatu in carti rusesci. Acestu bietu poporu se obincinuesce a confundá ide'a czarului cu aceea a relegiunei. (Va urmá.)

Cronica esterna.

Parisu 2 Iuliu 1869.

Mai nainte de ce mi-asiu permite a ve comunica evenimente mai prospete, credu, ca ve va interesa a audi ceva mai deaproape despre castrele dela Chalons: In dilele trecute le a visitatu insusi imperatoriul. A petrecutu acolo mai multe dile. Ocupatiunea M. S. de predilectiune in decursulu petrecerei in castre a fostu: Impartasirea cuvintelor de ordine: In toté dilele a invitatu la més'a imperiale oficirimea superioare. In fiacare diminetia comunică chefului de statu-maiorul generale, cate o consegnare de invitatiune, din care acest'a asternea cate o copia la fiacare divisiune interesata in cestiune. La 5½, chefulu de statu-maiorul generale introducea pre invitati in gradin'a situata inaintea pavilonului imperiale, unde era reprezentata M. S. de catra generalulu de divisiune. Imperatoriul mergea dela unulu la altulu, vorbindu la fiacare cate ceva!

Éta ocazie de favori obtinute si si reparatiuni accordate... Cealalta parte din dí o petrecere imperatoriul in cabinetulu seu de occupatiune; pre candu principale imperiale se juca de a pil'a cu amicii sei sub paz'a Exc. S. a generalului guvernou. Prim'a seria de trupe a parasitu campulu castrelor in 30 Iuniu. In 1-a Iuliu are se intre a 2-a seria, campulu de manevra, pentru a-cesta seria se va deschide in 15 Iuliu. Starea sanitaria in castre este escelinte. Moral'a de asemene nu este mai pucinu buna! Altadata nu trecea nöpte fara se fia marcata in analele castrense de cate unu incidentu singulariu! — Inca ceva in asta privintia: In diu'a sosirei imperatoriului in campulu dela Chalons, debarcara in Chalons trei oficiri prusieni, cari asistara in diu'a urmatória la manevre destinate pentru aceea di... Credu, ca oricine pote ghici intentiunea sumetilor prusieni... In adeveru, ca acelu domnu de Bismark, este unu omu minunat... Cine nu crede repórte-se la tragic'a Sadova. Dar' planulu celor trei oficiri nu li se sfeti; ca-ci sér'a pre candu intrasera la otelu in sal'a de mancare se delasasera in petrecere cu ospetii presenti si se pomenira cu unu capitano de gendarmi, cari ii soma in puterea unui ordinu, se aiba placerea se intre fiacare in odai'a sa! Ast'a procedura a fostu de ajunsu, că se faca se li se tine gavalerilor teutoni sangele in capu, indignansu pana la resistintia! Vediendu inse, ca nu i gluma, parasindu sal'a de mancare, in locu se apuce pre trepte, o luara catra campulu castrelor, unde ajungundu la cortelulu imperiale in locu de audientia imperiale, maresialulu Bazaine le comunica totu acelasi ordinu, cu adausulu, că se-si iè catrafusele din Chalons inainte de 8 ore de séra. O sermani boierenasi prusieni! Ce era de facutu alta, decatu se urmeze. Astfelui tractati, se intorsera infuriati, — firesce de rusine — la Parisu, unde se plansera la ambasad'a prusiana, care firesce numai decatu a cerutu instructiunile necesarie dela domnulu de Bismark. Incidentulu n'a facutu mare sfara, ca-ce in 30 Iuniu a sositu dela Berlinu o depesia, alu careia cuprinsu e: „Guvernulu francesu a datu ministrului prusianu esplicatiuni asupra afacerei oficirilor prusieni, espulsi din campulu dela Chalons!“ Voi là tout...

In 28 Iuniu s'a deschisu sesiunea straordinaria a nouui corpu legislativu. Acestu corpu legislativu, in comparatiune cu celea ce i au precesu dela 2 Decembrie incóce, se deosebesce că ceriulu, de pamantu. Totalulu sufragiului numera 8,000.000. Din acestu numar opositiunea (nuantile: democratice si orleanista) a capetatu 3,500.000. Abstrandu unu numar mai considerabil de unu milionu de alegatori (functionari), pentru cari votarea in unu modu séu in altulu este o cestiune vitale, adeverat'a majoritate de voturi, depusa in urna in cunoscintia de causa, apartiene opositiunei democratice-liberale. In aceste momente Franci'a intrégă are ochii atintiti asupra nouui corpu legislativu, care amesuratu nouei sale plamadeli, autorisëa pre ori care bunu cetatianu, că se caute a-si da ratinea asupra dispusetiunilor fitore ale sale pre de o parte, era pre de alta parte asupra probabilei sale atitudeni in dificilele cestiuni, ce li se potu prezenta, catu de curendu — in viitoru. Óre numai ochii Franciei suntu atintiti asupra nouei camere, dela care aterna realizarea dorintielor sale?

Eu credu, ca nu exagerezu permitiendu-mi anunțarea parerii, ca ochii Europei intregi, astăzi mai multu, că ori candu, suntu atintiti asupra Parisului si a camerei sale!

Veti dice la rondulu dvōstre: Dar' guvernul actual ce face său mai bine ce va face, vis-à-vis de noulu corpu legislativ? Ce va face inca nu se pote sci, dar' oricine pote afirma, ca dilele de vietia ei suntu numerate. — Déca se va pune cineva se resoneze asupra situatiunei actuale dimpreuna cu guvernamentale: „Le Public“ si „La Patrie“ nu pote ajunge decat la conclusiunea: ca guvernul, alu caruia sufletu este d. Rouher, va cauta tota posibilitatea, că se nu faca nimica si că in acēst'a inertia a s'a se se ascunda dupre spatele corpului legislativ. De altmirea totu acestea diurnale, dicu, ca sesiunea actuale trebuie se fia o sesiune, unde politic'a nu va avea nici o intrare; o sesiune, in care deputatiloru nu le va fi permis nici chiar se interpelez pre guvern asupra misteriosei origini a turburariloru de daunadi din Parisu. In fine, dicu, ca unicul obiectu, cu esclusivitate de orice altele, va fi numai si numai verificatiunea mandatelor.

Diurnalele democratice sustieni contrariul „L'Avenir National“ dice in revist'a sa interna din 1-a Iuliu: Déca guvernul este decis, ca in locu se dè elu impulsiunea sa majoritatii camerei, se primésca din contra lini'a sa de conduită pre viitoru dela maioritate, atunci cum -si va puté manifesta corpulu legislativu tendintiele sale, déca ministrii ei denégă dreptulu de a le adresa interbelicu atatu asupra politicei interne, catu si a celei externe! Ce valoare trebuie se se dè acestorui assertiuni, nu se pote inca sci, de o'rece camer'a este impartita inca in sectiuni pentru examinarea mandatelor. Pana acum se afla vreo 50 de mandate, ce voru fi seriosu contestate. Unii din stang'a voru se conteste chiaru mandatul lui Schneider, presedintele atatu alu foste catu si alu actualei camere! Membrii stangei centrale au redigatua deja o interbelicu, ce voru asterne-o ministriloru in data, dupace se va constitui camer'a. Cuprinsulu acestei interbelicu este urmatorul: „Noi dorim a interpela pre guvern asupra necesitatii, de a lasa t'er'a se participeze intr'unu modu mai eficace si completu la directiunea afacerilor publice!“ Acēsta interbelicu va fi subserisa de mai bine de 100 deputati.

Deputatii Parisului (Pelletton, Jules Simon, Bancel, Gambetta (homo novus), Garnier-Pagès, Thiers, Picard, Jules Favre si Jules Terry) voru asterne de asemene o interbelicu guvernului asupra originei turburariloru din Parisu si St. Etienne si Bordeaux. Se va indura dlu Rouher se primésca a respunde său nu la aceste interbelicu se va vedé. — Dar' lucrul e de mare importantia. —

Mai nainte de a fini, credu, ca mi veti permite a ve comunica ceva despre negotiatiunile de decompunerea conflictului — franco-belgianu. Acestu incidentu atatu de neinsemnatu, pare astazi totu asia de periculosu pentru pacea Europei, ca si conflictul greco-turke si guvernului Golescu-Braeanu? In Vien'a celu pucinu se vede a fi privit, că atare!

Totulu ce preocupa aici (Vienna), pre omenii dela carma, este de a vedé decompusu odata acestu incidentu. O depesia, adresata in 30 Iuniu de ambasadorulu belgianu dela Londonu, la Bruxelles, infirmă cabinetulu regelui Leopoldu, despre dorint'a guvernului anglo-saxonu, de a vedé in fine negotiatiunile franco-belgiane finite. Consiliile guvernului englesu date celu dela Bruxelles ar' fi, ca Belgiulu se primésca conditiunile formulate de Francia. —

Cu totu ca acēsta informatiune trebuie primita sub tota reserv'a, totusi este incontestabile, ca guvernul Gladstone doresce o solutiune pacifica a acestei cestiuni. Inse nu este totu asia de contestabile depesia cancelariului dela Vienna d. de Beust, catra ambasadorulu nemtescu d. de Wimpfen la Berlinu, in care se pronuncia asupra subiectului acestui diferentu in unu modu forte caracteristicu. In acēsta depesia analizata de „Correspondante de Hamburg“. D. de Beust se areta forte simpaticei francese; aproba pretensiunile francese, blamandu resistenta belgiana; d. de Beust este de opiniune, ca independentia belgiana prin cestiunea unuia din drumurile sale de feru, unei companii francese, nu ar' fi de locu angajata! Déca este de credintu analisá depesiei sale indicata

mai susu: D. de Beust, ar' fi adausu, ca o uniune mai intima intre Belgia si Francia n'ar fi in nici unu casu spre detrimentulu independintiei belgiane! Pentru că se-si justifice acēsta assertiune, ar' fi potenit, ca la incepulum Zollverein-ului nemtescu, se escasera totu nisces aprehensiuni analoge si ca evenimentele n'au justificat de locu aceste temeri. Ce se inseme politic'a acēsta inalta?

La acestea diurnalulu „Le Siècle“, din 1-a Iuliu face urmatōriile reflexiuni: „Acestu limbagiu alu d. de Beust, déca nu va fi desmintit, ni se pare a confirma sgomōtele cele atatu de acreditare de catuva timpu, despre sujetulu unei intelegeri cordiale intre Vien'a si Parisu, in casu de niscariva eventualitati grave! — Noi nu vomu intardia, de a cunoscere cu exactitate valoarea acestorui informatiuni, si de a ne convinge déca interbelicu Austriei in cestiunica franco-belgiana a avutu unu caracteru atatu de accentuat. Este unu ce mai multu decat probabil, ca mai multi membrii din stanga, voru interpela pre guvern asupra acestei cestiuni, in una din cele mai aprōpe siedintie ale corpului legislativu. Noi dorim, că acēsta interbelicu se fia prima si ca opositiunea se obtiene dela guvern explicatiuni categorice nu numai asupra acestui punctu, ci asupra intregei nōstre politice externe, in care romanii inca se voru subintelege! —

Alta scena impunatoriu mai ceteiu din tabera de Chalons, care ori cum, dar' sufla in trompet'a resbelica.

Maresialulu Bazaine, adunandu fara arme in uniforma de campania tota ostasimea din tabera la liturgia, in data dupa finitulu ei, merse cu generalii in midiolocul ostasiloru si tieni catra comandanți o cuventare cu totulu ostasimca că unu adieu la desfaceria taberei. Multami oficieriloru pentru tienut'a loru, ascurandui, ca s'ar afla fericitu sub ori ce impregiurari in fruntea acestorui ostasi. Apoi in numele ministrului de resbelu m. Niel le descoperi ca, de va cere necesitatea, armat'a e pregatita a deschide campania si corporile suntu armate, deplinu adjustate si la celu d'antaiu mandatul potu incepe resbelulu; oficirii se-si aiba ladiele de campania si cavaleria numerulu de cai cerutu de regulamentulu ostasimca; totu insulu se stă gat'a pe totu momentulu; aceste ordinatiumi se nu se explice că semne ale unui resbelu apropiat, fiinduca starea acēsta, gata de pornire, pentru viitoru si pentru totudiu'va fi starea normala a armatei francese; mai adauge, ca divisiunile suntu organizate, ca ordinea de mersu (Marschrout) e pregatita si se afla in manele respectivilor oficiri, ca din mandattele impartasite de vreo catuva timpu spre a punte ostasimea in stare de a puté porni in casu de nevoie nu trebuie se se traga consecintia nici puneri pe ganduri. — Aceste cuvinte le adeveréza si „Patrie“ descoperindu, ca s'au disu din mandatulu ministeriului si ca aceste două serii de ostasime din tabera de Chalons sub gen. maresialu Bazaine si Burbaki suntu menite a forma primele corpori ale unei armate deplinu pregatite pentru bataia, si in casu de o campania se voru aduna la punctulu defiit si voru porni, fara că se se modifice pusetiunea loru, a acestorui corpori, sub nici o impregiurare. — Este vorbe adresate la ordinul min. de resbelu Niel catra oficiri voru fi asemenea impartasite la chefii tuturor divisiunilor si oficirilor din tota Francia. — Acēsta cuventare tienuta in 27 Iuniu anuncia importanta si multu cumpantitoria' pusetiune, cumca imp. Napoleonu are numai catu a subserie una ordine de mersu spre a punte in miscare in 24 ore una armata de 800.000 feitori, afara de gard'a mobila. O organisiune acēsta infricosatu impunatoriu. — Combinandu apoi vorbele m. Bazaine cu cuvintele imperatului ce leau tienutu adaunadi totu in tabera dela Chalons, apoi se vede, ca generalii cu chefulu se afla totu in acelasi tōne si momente de resolutiune. Celu mai deapōpe venitoriu va desnoda nodulu gordianu alu pacii celei inarmate pana in crestetu, ca-ce altfelii de ce atatea pregatiri si armari in totu statele spre ruin'a loru, că cum scopulu statelor celu mai deapōpe si mai fundamentalu ar' fi macelari' si injugarea deapropelui, er' nu fericirea si inlesnirea lui si a poporiloru că se spopereze, inlesninduse midiu-lōcele si conditiunile vietii. Ne aflam dar' in acelui unor mari evenimente si cei destepiti, provadinti cu pavezu si cu arm'a vietii, vii voru ramane, er' tereitori teriti voru deveti; ca dreptulu si glorii' vietii se castiga prin lupta cerbicosa si neindoiozita, dăr' nu prin apucaturi de argati proditori. —

Mai nou. Min. Cogalniceanu trecundu prin Pest'a, Vien'a, Carlsbad, merge la Ems, unde merge si regele Prusiei si de acolo la Parisu. —

In diet'a din Pest'a respuse min. Wenckheim interbelicu lui Dr. Hodosiu, ca literatii romani A. Urechia si Hajdeu nu fura aprobatu că membrii asociatiunei pentru programele loru politice. —

Invitare la prenumeratiune pentru

„GAZET'A TRANSILVANIEI“

pe semestrul alu doilea.

Pretiul pe unu semestru e 5 fl. v. a.

cu portulu postalu mai pucinu, cu portarea pe acasa 5 fl. m. a.

Pentru Romani'a pe anu 30 lei noi (12 fl. m. a.) pe semestru 15 lei, pe patrariu 8 lei noi.

Dela 1864 incōce natiunea nu si a aratatu voi'a faptica pentra edarea si a „Fōiei“ pentru minte etc. Servim cu totii numai binelui comunu alu natiunei prin sustienarea acestui diurnalul ne-despartit cu sōrtea de ea. —

On. Domni prenumeranti se binevoiesca a-si tramite titlulu scrisu distinctu, pentru publicare, care va urma indata la incepulum semestrului pentru anul intregu deodata, cu computulu in favorea fondului pentru academ'a de drepturi si latirea cunoștiilor agronomice, aflatioru sub administratiunea „Asociatiunei romane“ etc. din Sibiu. Se punem umerulu cu totii la acēsta manifestare; déca ne simtimu neaparat'a nevoie de a trai fara a fi multumiti cu vegetarea lipsita de considerare, cuvenita maturitatii, care -si implinesce defectele cu orce sacrificia.

Toti fideli ai Gazetei suntu rugati a grabi cu re'noirea prenumeratiunei, indemnandu in giuru la atatu sacrificiu! rescumperatu. —

Tōta stimat'a inteligintia romana e rogata a-si conferi tributulu datoriu binelui si luminarei natiunei prin fetulu ingenialeloru si indemnul loru. Cu deosebire suntu rugati domnii veci si noi amici, corespondenti a continua cu exemplari'a ddsale bunavointia si conlucrare spre scopulu comunu.

Se ne manifestam cu seriositate simtiul si pronitatea de a sacrificia unde ne cere stim'a si maturitatea nationale, care fara aceste institute nu e documentata! — Venitulu curatul alu Gazetei se va alatura la fondulu academiei de drepturi. Se ne conferim cu totii celu pucinu pe unu semestru filieriulu pentru salvarea considerarei nationale, care striga cu voce stentorica: fara academia romana de drepturi etc. — remanu privita că unu paria! — Se vomu si vomu poté; se demustram, ca ne cunoscem nevoie imperative, si vomu afla si adoratori. —

Din finitulu sem. I se afla exemplarie destule.

Nr. 62—1869.

2—3

Publicatiune.

Dela subscrisulu notariu publicu regescu, că corespondentul tribunalicu se aduce la cunoștiinta publica, cumea in urmarea placidarei inclituvi magistratu urbanu si districtuale alu Brasovului că tribunalu, cu datul 26 Iuniu 1869 Nr. 3339/eiv., se va vinde pe calea licitatiei din mana libera la celu ce va da mai multu cas'a din suburbii de susu (Scheiu) sub Nr. protocolului funduaru 1779, care apartiene de cei remasii dupa Petru si Paraschiv' Ardeleanu. Spre scopulu acesta se desfigu doi termini si anumitul terminul primu pe 17 si terminul alu doilea pe 24 Iuliu totudiu'la la 9' ore inainte de prandiu, in facia locului, unde se afla cas'a licitanda, in suburbii de susu.

Doritorii de a o cumpara se invita prin acēsta cu acelu adausu, ca cas'a se va striga cu sum'a pretiurei de 360 fl. si numai preste pretiul acesta se va ajudeca celu ce va da mai multu; mai incolo, cumca si facare licitatoriu are se depuna 10% din sum'a pretiurei, că vadum, in ian'a comisariului judecatorescu; si in fine, ca cumparatoriulu are se depuna banii cumparatorei in restempu de patru septemani, dupa ce va urmā adausu la judecatoria, si are a primi dupa indrumarea judecatorului sarenele ce tienu de casa.

Celelalte conditiuni de licitatiune se potu vedé de adi incolo, pe tota diu'a, sub orele oficiului, in cancleria notariului regiu publicu Carolu Conrad.

Brasovu in 3 Iuliu 1869.

Pentru domnulu Carolu Conrad notariu publicu că comisariu judecatorescu:

Notariulu regiu publicu
Dr. Franciscu Linz.